

Frågelista och förtydliganden för bedömning av om en fastighet omfattas av statsbidrag eller statsstöd

Nedanstående frågor syftar till att avgöra om statlig finansiering för efterbehandlingsåtgärder på en specifik fastighet behöver sökas som statsstöd eller statsbidrag. Bedömningen ska dokumenteras i en blankett som ni finner på [EBH-portalens vägledningssidor om stöd och bidrag](#).

	Fråga	Ja	Nej	Vet ej
1.	Är fastighetsägaren en kommun eller staten?	Gå till fråga 2	Gå till fråga 3	
2.	Bedriver kommunen/staten ekonomisk verksamhet som kan kopplas till fastigheten?	STATSSTÖD	STATSBIDRAG	Se förtydligande s.2, om det fortsatt är oklart kontakta länsstyrelsen.
3.	Är fastighetsägaren ett aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag eller en ekonomisk förening?	STATSSTÖD	Gå till fråga 4	
4.	Är fastighetsägaren en privatperson?	Gå till fråga 5	Gå till fråga 7	
5.	Bedriver privatpersonen ekonomisk verksamhet, exv. som en enskild firma eller är fastigheten en skogsbruks- eller jordbruksfastighet?	Gå till fråga 6	STATSBIDRAG	
6.	Kan den ekonomiska verksamheten kopplas till fastigheten?	STATSSTÖD	STATSBIDRAG	Se förtydligande s.2, om det fortsatt är oklart kontakta länsstyrelsen.
7.	Är fastighetsägaren något annat, exv. en ideell förening eller samfällighet?	Gå till fråga 8	Herrelös eller outredd fastighet – statlig finansiering kan inte sökas innan ägare är definierad. Kontakta länsstyrelsen.	
8.	Driver de någon ekonomisk verksamhet?	Gå till fråga 9	STATSBIDRAG	Se förtydligande s.2, om det fortsatt är oklart kontakta länsstyrelsen.
9.	Kan den ekonomiska verksamheten kopplas till fastigheten?	STATSSTÖD	STATSBIDRAG	Se förtydligande s.2, om det fortsatt är oklart kontakta länsstyrelsen.

Förtydliganden och exempelbeskrivningar

Definitioner och vägledning om ekonomisk verksamhet kan hittas här:

- Naturvårdsverkets Kvalitetsmanual för användning och hantering av statlig finansiering till avhjälpande av föroreningsskador, Utgåva 15 kap. 7: [kvalitetsmanual-utgava-15.pdf \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/kvalitetsmanual-utgava-15.pdf)
- EU-kommissionens definition för begreppen företag och ekonomisk verksamhet inom statligt stöd: [Kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt \(europa.eu\)](https://europa.eu/commission/press-room/detail/2014/07/23-definition-of-business)
- Upphandlingsmyndighetens vägledning om företagskriteriet inom statsstöd: [Företagskriteriet | Upphandlingsmyndigheten](https://www.upphandlingsmyndigheten.se/om-upphandling/for-att-ansoka-om-att-ansvara/for-att-ansoka-om-att-ansvara/foretagskriteriet)

Kommunen och staten som ekonomisk verksamhet

En myndighet kan bedriva verksamhet som både är icke-ekonomisk och ekonomisk. I dessa fall behöver det därför göras en bedömning om myndigheten bedriver ekonomisk verksamhet kopplad till den aktuella fastigheten som även kan särskiljas från myndighetsutövningen. Kan den ekonomiska verksamheten särskiljas, ska myndigheten betraktas som fastighetsägande företag.

Exempel på ekonomisk verksamhet som kommunen/staten driver:

- Uthyrning av fastigheten (exv. för industri- eller butiksverksamhet)
- Parkeringstjänster (uthyrning av parkeringsplatser)

Det är viktigt att ta i beaktande vilka kända planer som finns för fastigheten, efter att åtgärderna är genomförda. Finns det framtida planer på att det ska bedrivas ekonomisk verksamhet på fastigheten kan det vara skäl att betrakta myndigheten även i det avseendet som ett fastighetsägande företag. I de fall fastigheten är detaljplanelagd för industrimark men ingen ekonomisk verksamhet bedöms bedrivas i dagsläget, behöver det motiveras tydligt varför ekonomisk verksamhet inte heller kommer bedrivas inom den närmaste framtiden för att myndigheten inte ska betraktas som ett fastighetsägande företag.

Kommunala bolag och statliga aktiebolag betraktas i regel alltid som en ekonomisk verksamhet.

Exempel på myndighetsutövning och icke-ekonomisk verksamhet:

- Tillhandahållande av infrastruktur och vägar
- Förvaltning av offentlig mark, exv. naturreservat och nationalparker
- Fastigheter med sjukhus, vårdcentraler, skolor (allmän utbildning)

Privatpersoner och ekonomisk verksamhet

En privatperson kan bedriva ekonomisk verksamhet. Vanligtvis har kanske privatpersonen då en enskild näringsverksamhet (enskild firma). Vid en enskild firma står en privatperson som ensam ägare till firman och driver och ansvarar för företaget. I och med att en enskild

näringsidkare (enskild firma) inte är en juridisk person, innebär det att det är den fysiska personen (privatpersonen) som ansvarar för företagets alla förpliktelser.

Det är viktigt att notera att även en privatperson som inte har en enskild firma kan anses bedriva ekonomisk verksamhet.

Naturvårdsverkets och bidragssamordningens tolkning är att om det går att koppla den ekonomiska verksamheten som privatpersonen bedriver till den fastighet som ska åtgärdas, bör den enskilda firman betraktas som ett fastighetsägande företag i det fallet. Kan däremot den ekonomiska verksamheten inte kopplas till aktuell fastighet så bör den enskilda firman inte betraktas som ett fastighetsägande företag. Även här är det dock viktigt att beakta om det finns några kända planer för fastigheten, efter att åtgärderna är genomförda. Finns det framtida planer på att det ska bedrivas ekonomisk verksamhet på fastigheten kan det vara skäl att betrakta privatpersonen även i det avseendet som ett fastighetsägande företag. I de fall fastigheten är detaljplanelagd för industrimark men ingen ekonomisk verksamhet bedöms bedrivas i dagsläget, behöver det motiveras tydligt varför ekonomisk verksamhet inte heller kommer bedrivas inom den närmaste framtiden för att privatpersonen inte ska betraktas som ett fastighetsägande företag.

Exempel på ekonomisk verksamhet som en privatperson/enskild firma kan ha är:

- Skogsbruk och jordbruk
- Uthyrning av bostäder eller lokaler
- Innehav av fastighet på vilken det finns industri-, affärs-, eller hotellverksamhet
- Kommersiell verksamhet inom turist- och kultursektorn
- Solceller på fastigheten där överskottet säljs till elnätet

Exempel på när den ekonomiska verksamheten kan särskiljas från fastigheten som privatpersonen äger är:

- Den ekonomiska verksamheten bedrivs på annan fastighet och/eller lokal som ej är kopplad till den fastighet som ska åtgärdas.
- En verksamhet som bedrivs större delen borta från fastigheten men där kontor som utnyttjas ibland finns på fastigheten (exv. en fotograf som har ett kontor hemma).

Andra typer av fastighetsägare och bedriver de ekonomisk verksamhet?

Andra typer av fastighetsägare kan exv. vara ideella föreningar, samfällighetsföreningar, trossamfund, stiftelser m.fl.

Många av dessa ägare kan bedriva viss ekonomisk verksamhet, även om de i de flesta fall kanske inte bedriver verksamheten i vinstsyfte. I varje enskilt fall behöver det därför bedömas om ägaren bedriver ekonomisk verksamhet som kan kopplas till den förorenade fastigheten som ska åtgärdas. Nedan beskrivs några av de olika typerna av ägare och exempel på ekonomisk verksamhet de kan bedriva (observera att andra exempel som inte tas upp kan finnas).

Ideell förening

En ideell förening har ett ideellt ändamål men kan bedriva ekonomisk verksamhet för att främja sitt ideella ändamål. Exempel på ideella föreningar är idrottsföreningar, fackföreningar och kulturföreningar.

Exempel på vad som kan vara ekonomisk verksamhet:

- Idrottsföreningar som tar intäkt för publik eller säljer varor (exv. fika eller produkter med klubbmärke och liknande).

Samfällighet

Samfälligheter är en särskild typ av fastighetsbildning och består av mark, anläggningar eller andra tillgångar som tillhör flera fastigheter gemensamt. Föreningen har ansvar och inflytande över drift och underhåll av de gemensamma tillgångarna. Samfällighetsföreningen är en juridisk person som har ett organisationsnummer och kan som sådan bedriva självständig ekonomisk verksamhet. Enligt Skatteverket kan samfällighetsföreningar som fortlöpande förvaltar gemensamhetsanläggningar mot ersättning anses bedriva en självständig ekonomisk verksamhet. Exempel på vad en samfällighetsförening kan förvalta är:

- Parkeringsplatser eller garage
- Vatten- och avloppsanläggningar
- Gemensam värmecentral

Herrelös fastighet eller outredd fastighet

Naturvårdsverket och Länsstyrelserna kan inte bevilja bidrag eller stöd i de fall en fastighet inte har en definierad ägare. I de fall en fastighet är herrelös/abandonerad eller har outredda ägarförhållanden (exv. outredd samfällighet) behöver det redas ut innan statlig finansiering kan sökas för att undersöka och åtgärda föroreningsituationen. För outredda fastigheter kan statlig finansiering ev. kunna fås för att låta lantmäteriet utreda ägarförhållandena. För herrelösa fastigheter kan exv. kommunen expropriera fastigheten. Kontakta länsstyrelsen för vägledning kring detta.

Är ni fortfarande osäker på om fastigheten omfattas av statsbidrag eller statsstöd?

Generellt sett bör ni i osäkra fall tänka statsstöd snarare än statsbidrag.

Men kontakta gärna er länsstyrelse för att diskutera de förutsättningar som gäller för just ert fall och konkretisera gärna varför det är svårt att bedöma huruvida ägaren bedriver ekonomisk verksamhet och om verksamheten kan kopplas till fastigheten. Länsstyrelsen kan vid behov lyfta frågan till Naturvårdsverket för att tillsammans göra en bedömning i specifika fall.